

Asia: VN/6984/2021

Ehdotus kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartaksi

Lausunnonantajan lausunto

Mikä on näkemyksenne tiekartan tavoitteista ja toimenpiteistä yleisesti?

Kulttuurimatkailun kehittämisen tiekartan tavoitteena on määritellä tulevien vuosien kulttuuri-
matkailun kansalliset kehittämistoimet ja toimia kansallisena ohjaavana asiakirjana Euroopan
neuvoston kulttuurireittitoiminnassa kestävä kehitys huomioiden.

Tiekartan tavoitteet ovat kannatettavia ja erityisesti kestävän kehityksen huomioiminen ja
kansainvälisyys ovat positiivisia linjauksia. Lisäksi pidämme tärkeänä, että tiekartassa on nostettu
esiin kulttuurimatkailun merkitys kansantalouden kasvutekijänä.

Mikä on näkemyksenne tiekartan tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Tiekartan tavoitteet ovat hyvin linjassa Lappi-sopimuksen ja Lapin matkailustrategian sisältöjen
kanssa; erityisesti kansainvälisyyden, kestävä kehityksen ja tiedolla johtamisen näkökulmista.

Tiekartassa on omaksuttu laaja kulttuurikäsitys, mikä on toisaalta etu, mutta saattaa muodostua
myös haasteeksi. Pystytäänkö tekemään tehokkaasti valintoja ja painotuksia eri
kehittämistoimenpiteiden välillä, jos ja kun resurssit eivät riitä kaikkeen? Erityisesti kansainvälisen
matkailu-markkinoinnin näkökulmasta huomio on tehokasta kiinnittää kiinnostavilla ja
kansainvälisesti vetovoimaisilla kärkituotteilla, joiden kautta myös muilla kulttuurimatkailun osa-
alueilla on mahdollisuus saada näkyvyyttä.

Tärkeä huomioitava osa-alue on myös paikalliskulttuuri (live like a local), joka on tärkeä matkailun
vetovoimatekijä. Pidämme erinomaisena tiekartan linjausta:

”Yhteistyötä vastuullisen, saamelaiskulttuurin elinvoimaisuutta tukevan matkailun kehittämiseksi on tulevaisuudessa tarpeen vahvistaa”

Kommenttinne luvusta 5.1

Tiekartan toteuttaminen yhteistyötä kehittämällä on erinomainen tavoite. Tiekartassa tunnistetaan se haaste, että kulttuurin ja matkailun aloilla on eroavaisuuksia liiketoiminta-ajattelussa ja tuotteistamisen lähtökohdissa. Tätä haastetta voidaan ratkaista vain yhteistyön ja verkostoitumisen kautta.

Yhteistyön kehittäminen vaatii resursseja ja tiekartan pitäisi huomioida myös se, mistä näitä resursseja saadaan? Verkostojen rakentaminen ei onnistu, jos ei ole toimijoita, joilla riittää työaikaa verkostoitumiseen. Valitettavasti pienissä kunnissa tai organisaatioissa tilanne on usein tämä.

Kommenttinne luvusta 5.2

Tiekartassa nostetaan erinomaisesti esiin kulttuurinen kestävyys ja painotetaan ”kulttuurimatkailun vierailukestävyttä”. Tässä yhteydessä olisi hyvä painottaa myös termiä paikallisyhteisöt tai paikalliset (locals); esim. Lapissa on paljon paikalliskulttuuria saamelaiskulttuurin lisäksi. Paikalliset - sana pitää sisällään laajasti kyseisellä alueella vakituisesti asuvat ja vaikuttavat ihmiset riippumatta siitä, miten he identiteettinsä kokevat.

Pidämme erinomaisena asiana sitä, että tiekartassa on huomioitu saamelaismatkailun eettiset ohjeet. Toimenpide-osiossa nostetaan yhdeksi toimenpiteeksi tämä: ”Selvitetään mahdollisuudet luoda toimintamalli aitojen ja vastuullisten saamelaismatkailutuotteiden tunnistamisen tueksi.” Sinänsä hyvään tavoitteeseen liittyvät haasteet on syytä tunnistaa: Kuka määrittelee ja millä kriteereillä aidon kulttuurin? Riittääkö kriteeriksi henkilön koettu identiteetti vai vaaditaanko esimerkiksi saamenkielten osaamista? Hyödyllisintä olisi ehkä painottaa vastuullisia ja kulttuuria kunnioittavia toimintatapoja hankalasti määriteltävän ”aitouden” sijaan.

Kommenttinne luvusta 5.3

Kulttuurituotteiden kaupallistaminen ja ostettavuus asianmukaisesti kehitettynä eivät vähennä kulttuurituotteiden arvoa tai merkitystä, vaan päinvastoin tuovat niitä paremmin matkailijoiden tietoisuuteen. Siksi tuotteistaminen, markkinointi ja myynti ovat tiekartassa tärkeitä painotuksia. Myynnin tehostaminen ja jakeluteiden tuntemisen tärkeys erityisesti kansainvälisille asiakkaille voisi tulla vielä vahvemmin esiin.

Kommenttinne luvusta 5.4

Digitalisaatio ja tiedolla johtaminen ovat tärkeitä tavoitteita koko matkailualan kehittämisessä. Kulttuuriset sisällöt ovat yksi osa tätä kokonaisuutta.

Kommenttinne luvusta 5.5

Kulttuurimatkailutuotteiden saaminen paremmin kansainväliseen tietoisuuteen edistyy tehokkaimmin juuri kansainvälisten ”tunnusten” kautta, kuten Euroopan kulttuuriperintötunnus EHL, maailmanperintökohteet tai aineeton kulttuuriperintö. Jälkimmäiseen haluaisimme nostaa saunaperinteen ja kaustislaisen viulunsoiton perinteen rinnalle mukaan myös Meri-Lapin perinnekalastuksen muodot, kuten lippoamisen.

Millaisena näette oman organisaationne tai edustamanne tahon roolin tiekartan toimenpiteiden toteuttamisessa?

Lapin liitto toteuttaa ja edistää Lappi-sopimusta, Lapin maakuntaohjelmaa ja koordinoi aluekehitysviranomaisena erilaisten yhteistyöverkostojen toimintaa. Lapin matkailustrategia linjaa matkailun kehittämistä ja kulttuurimatkailun tiekartan tavoitteet ovat hyvin linjassa matkailustrategian kanssa.

Miten arvioisitte tiekartan toimenpiteiden vastuuttamista? Ovatko kaikki keskeiset toteuttajat kunkin toimenpiteen osalta tunnistettu? Mahdolliset toimenpidekohtaiset ehdotuksenne toteuttajien lisäämiseksi tai poistamiseksi?

Kansallisen tason tiekartta tunnistaa tärkeimmät kansalliset toimijat ja verkostot.

Mahdolliset muut tiekarttaehdotusta koskevat huomionne.

Ei muita huomioita.

Riipi Mika
Lapin liitto

Knutars Heli
Lapin liitto